

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 497

гр. София, 04.02.2026 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 2-РО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 3-ТИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на втори декември през
две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Камелия Маринова

Членове: Веселка Марева
Емилия Донкова

като разгледа докладваното от Емилия Донкова Касационно гражданско дело
№ 20258002101353 по описа за 2025 година

Производството е по чл. 288 във вр. с чл. 280 ГПК.

Образувано е по касационни жалби, подадени от адвокат Д. М., като пълномощник на Д. А. В. и на адв. П. Ч. и адв. С. Д., като пълномощници на „Медиатор 2015“ ООД, гр. Бургас, срещу въззивно решение № 108 от 28.05.2024 г., постановено по гр. д. № 412/2023 г. по описа на Бургаския апелативен съд.

В писмени отговори в срока по чл. 287, ал. 1 ГПК всяка от страните, чрез процесуалните си представители, изразява становище, че не са налице предпоставки за допускане на касационно обжалване по жалбата на насрещната страна.

Касационните жалби са подадени срещу подлежащ на обжалване акт на въззивния съд в срока по чл. 283 ГПК.

При проверка по допускането на касационното обжалване, Върховният касационен съд, състав на Второ гражданско отделение, намира следното:

С обжалваното въззивно решение е отменено първоинстанционното решение, в частта, с която е отхвърлен иска на Д. А. В. срещу ответното дружество за осъждането му да заплати на ищеца сумата от 1 000 лева и вместо него е постановено ново по същество, с което „Медиатор 2015“ ООД е осъдено да заплати на Д. А. В. сумата 1 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от последния неимуществени вреди от публикация в електронния сайт на ответника, ведно със законната лихва, считано от 27.08.2021 г. до окончателното изплащане на главницата. Първоинстанционното решение е потвърдено в частта, с която искът е отхвърлен до пълния предявен размер от 30 000 лв.

Предмет на касационната жалба на ищеца е въззивното решение в частта, с която е потвърдено първоинстанционното решение, а предмет на касационната жалба на ответника е

решението, в частта, с която искът е уважен за сумата от 1 000 лв.

В изложението на основанията за допускане на касационно обжалване в касационната жалба на Д. А. В. се поддържа основанието по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК. Поставен е следния материалноправен въпрос, като се сочи, че същият е разрешен в противоречие с практиката на ВКС, обективизирана в ППВС № 4/1968 г., а именно: по какъв начин следва да се определи справедлив размер на обезщетението за неимуществени вреди и какви са критериите за това. Поддържа се и основанието по чл. 280, ал. 2, изр. 3 ГПК – очевидна неправилност.

В изложението на основанията за допускане на касационно обжалване в касационната жалба на „Медиатор 2015“ ООД се поддържат основанията по чл. 280, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 ГПК. Поставени са следните материалноправни и процесуалноправни въпроси: 1. „освен на официални източници на информация, може ли журналистът да се позове само на неофициални източници за публикуването на материал“; 2. „в какво се изразява проверката за достоверност на получените данни от неофициални източници за публикуването на материал“; 3. „следва ли съдът да съобрази във всеки конкретен случай доколко изпълнимо, във възможностите на журналиста и доколко затрудняващо и забавящо във времето е публикуването на новина и проверяването на събраните от неофициални източници данни чрез изискване на потвърждение от източниците“; 4. „ангажирането на отговорността на журналист за: стила и начина на изразяване в публикуван материал; за времето на публикуването му; за неснабдяването с информация от източниците; за изразени мнения и оценъчни съждения – представлява ли цензура, намеса в работата на журналистите и ограничаване на правата по чл. 39, ал. 1, чл. 40 и 41 от Конституцията“. Соци се противоречие със следната практика на ВКС: решение № 85/23.03.2012 г. по гр. д. № 1486/2011 г. на четвърто г. о., решение № 62/06.03.2012 г. по гр. д. № 1376/2011 г., решение № 110/25.05.2017 г. по гр. д. № 2808/2016 г. на четвърто г. о., решение № 369/26.11.2015 г. по гр. д. № 2098/2015 г. на четвърто г. о., както и противоречие с Решение от 19.04.2011 г. по делото „Божков срещу България, Жалба № 3316/04, Решение от 8.07.1986 г. на ЕСПЧ по дело Лингенс срещу Австрия, Решение на КС по к. д. № 7/1996 г. и № 1/1996 г.

Върховният касационен съд, състав на Второ гражданско отделение, намира следното:

Първоинстанционното производство е образувано по предявен иск с правно основание чл. 49 ЗЗД за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди срещу дружеството – издател. По делото е установено, че на 27.08.2021 г., на електронния сайт на ответника www.flagman.bg, в категорията за регионални новини - Сливен, е публикуван материал със заглавие „Директорът на ОДМВР Сливен ст. комисар В. засенчи А., задоми щерката с Узи и Калашник“. Публикацията е със следното съдържание: „Директорът на Областна дирекция на МВР - Сливен ст. комисар В. засенчи А., задоми щерката с Узи и Калашник“. Това определено е сватбата на века в България. Източник на Флагман.бг предостави ексклузивно снимки от задомяването на И., доведената дъщеря на директора на ОДМВР Сливен ст. комисар Д. В., от които определено може да се направи заключение, че това е Сватбата на века в България, така както навремето беше наречена в Сърбия церемонията на Ж. Р.- А. с Ц. В.. Фотосите говорят за изключително високо ниво при организирането на сватбеното тържество, поверено на частна агенция. Снимките, които са ни предоставени, са на

професионалния сливенски фотограф Г. А. и носят неговия бранд. Не са колажи. Когато младоженецът и кумовете отиват да вземат булката в дома на ст. комисар В., вратите са завардени от Специализираното тактическо звено за бързи действия към ОДМВР Сливен, откъдето наряд дават няколко души от отряда за задържане, видно от кадрите. Този сценарий с качулките засенчва сватбата на века в Сърбия, когато босът на „Тигрите“ А. взе за булка топ секс символа Ц. В.. Гости на паметното събитие твърдят, че бъдещият зет на знатния полицейски шеф пристигнал с G класа и въоръжен с автомат Калашников - с определена цел по сценарий. Той връчил на булката картечен пистолет Узи. Скъпите нови пушкала са били извадени с устна заповед на ст. комисар В. от оръжейната на дирекцията. Те са послужили като реквизит за спектакъла, в който се разиграва като акция на специализирани сили по отвличането на булката. Източникът на Флагман.бг, на когото можем да разчитаме за достоверността на информацията, разказа и за видеоклип, който е бил заснет по време на полицейската пародия и дори качен в интернет, но е бил свален, тъй като на него се виждали високопоставени фигури от местния елит. Тържеството е преминало в ресторант „Национал Палас“, в непосредствена близост до ОДМВР Сливен и на него са били доста шефове на МВР от съседни общини и области. Зетят А. Г. идва от РУ-Нова Загора като патрулнопостови полицай в РУ-Сливен, където се залюбва с дъщерята на МВР шефа. Следва светкавичната му кариера с преместване в ОДМВР Сливен - оперативен в сектор „Криминална полиция“, където се развива под крилото на тъста си.“ Текстът е съпроводен от снимки от събитието, като под всяка от тях има и коментар.

В исковата молба ищецът е определил като невярно и позорящо го изложеното в публикацията, че младоженците са ползвали оръжие, взето въз основа на негова заповед от оръжейната на ОД на МВР-Сливен, както и твърдението, че благодарение на връзката с дъщеря му, служителят А. Г. се е издигнал в кариерата си светкавично и е под крилото на тъста си.

Установено е, че към месец май 2019 г. в ОД на МВР- Сливен не се числят на въоръжение автомат „Калашников“ с дървен приклад и картечен пистолет „Узи“, каквито се виждат на снимките.

Според кадрова справка на А. Г., същият е започнал работа като полицай в участък „Квартал Шести“ в РУ-Нова Загора при ОДМВР-Ямбол на 03.04.2017 г. Считано от 01.02.2019 г. е на длъжност „полицай в група „ООР“, сектор „ОП“ в РУ-Сливен при ОДМВР- Сливен, а на 03.06.2019 г. е назначен на длъжност „младши разузнавач“ в група „Противодействие на криминалната престъпност“- Център/Юг в сектор „Криминална полиция“, РУ- Сливен при ОДМВР-Сливен; от 10.03.2020 г. е на длъжност „младши разузнавач (издирване)“ в група „Престъпления против личността“, сектор „Противодействие на криминалната престъпност в отдел „Криминална полиция“ при ОДМВР-Сливен. През 2017 г. му е присъдено звание „младши инспектор“, а през 2019 г.- „младши експерт“.

Въззивният съд е изложил съображения, че в конкретния случай публикацията съдържа снимки от проведено тържество в семейството на ищеца, достатъчно публично поради присъствието на много гости, направени на открито и пред неговия дом от нает за случая професионален фотограф. Автентичността на изображенията не се оспорва. Ищецът не

присъства на снимките от тържеството. Името на В. е посочено, защото на кадрите са показани огнестрелни оръжия, маскирани лица в полицейско облекло и предвид обстоятелството, че той заема длъжността директор на ОД на МВР-Сливен.

Публикацията се състои от снимки и текст към тях и журналистически коментар на събитието. Съдът е направил заключение, че несъмнено изображенията са нетипични за сватба. Според събраните гласни доказателства, те са израз на концепцията на домакините за нетрадиционен сценарий на тържеството. По отношение на снимките и коментарите към тях в публикувания материал не е било спорно, че са направени по време и място, както е съобщено от изданието.

При обсъждане на първото твърдяно клеветническо твърдение съдът е счел, че за проверка на верността му електронното издание е следвало да поиска проверка за достоверност на получените от източника данни. Информацията за събитието е публикувана след две години и не се е изисквала бързина на реакцията, с каквато обикновено се съобщават новини. Несъмнено устно разпореждане в цитирания смисъл е проява на злоупотреба със служебно положение.

Посочил е, че журналистическата свобода обхваща евентуалното прибегване до известна степен на преувеличение или дори провокация, но това не означава, че журналистът може да излага неверни фактически твърдения, които позорят адресата.

Направил е извод, че цитираната фраза съдържа невярно твърдение за действие на ищеца.

По отношение на второто твърдяно клеветническо твърдение, относимо към коментара, свързан с А. Г., съдът е счел, че фактическите твърдения по отношение на това лице са достоверни. Писмените доказателства разкриват обективни данни за общо четири премествания на различни длъжности в рамките на две години, включително от друго населено място. Налице е оценка на факти, като доказаните по делото представляват и фактическа база за изразеното мнение, съдържащо собствената оценка на автора.

Не са налице предпоставки за допускане на касационно обжалване по жалбата на Д. А. В., като съображенията за това са следните:

Поставеният материалноправен въпрос е относно приложението на чл. 52 ЗЗД при определяне на справедливо обезщетение за неимуществени вреди. Съгласно дадените указания в ППВС № 4/23.12.1968 г. при преценката кое обезщетение е справедливо, следва да се съобразят всички конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които имат отношение за определяне на размера му. Постановлението примерно изброява обстоятелства, които следва да бъдат съобразени от съдилищата, като посочва, че следва да се отчитат спецификите на всеки отделен случай.

Справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики. В настоящата хипотеза въззивният съд е съобразил доказателствата, от значение за определянето на справедливо обезщетение за претърпените неимуществени вреди. Посочил е сериозността на публикуваното невярно твърдение и

същевременно извършената срещу ищеца дисциплинарна проверка, прекратена поради изтичане на давността, която също е била съпроводена с негативни изживявания.

Не е налице и поддържаното основание по чл. 280, ал. 2, изр. 3 ГПК – очевидна неправилност, тъй като директно от мотивите на обжалвания акт не се установява явна необоснованост или грубо нарушение на процесуалните правила.

Не съществуват предпоставки за допускане на касационно обжалване по жалбата на „Медиатор 2015“ ООД. Съображенията са следните:

Поставените в изложението въпроси първи и втори, обобщени се свеждат до правното значение на добросъвестната проверка на достоверността на изнесената от журналиста информация, както и позоваването на неофициални източници на информация за публикуването на материал.

Не се разкрива противоречие с цитираната съдебна практика. В решение № 85/23.03.2012 г. по гр. д. № 1486/2011 г. на ВКС, четвърто г. о., е възприето, че на проверка за истинност подлежат фактическите твърдения, те могат да ангажират отговорността на журналиста само ако са неверни и позорят адресата. Оценките /мненията/ не подлежат на проверка за вярност, тъй като не представляват конкретни факти от обективната действителност. Те могат да ангажират отговорността на журналиста само ако представляват обида. В мотивите съдът е длъжен да установи извършени ли са посочените в исковата молба действия от журналиста, да разграничи каква част от изнесеното съставлява твърдение за факт и каква – оценка, съответно дали фактите са неверни и позорни и дали оценките са в рамките на свободата на словото по чл.39 ал.1 от КРБ. Той трябва да посочи конкретно кои действия ангажират отговорността на деликвента и кои са правомерно извършени. Именно такова разграничение е направено и в обжалвания акт, като е посочено кои от действията на ответника са правомерно извършени, респективно за кое невярно твърдение следва да се ангажира неговата отговорност.

Третият въпрос развива предходните, като акцентира на източника на информация.

Четвъртият въпрос е относим към изводите на съда за това, че следва да се ангажира отговорността на издателя за приетото невярно твърдение. Същото не представлява оценка /мнение/, а конкретен факт от обективната действителност, който е подлежал на проверка.

В представените от касатора съдебни актове е възприето, че когато журналист изнася засягащи честта на друго лице факти, той трябва да провери тяхната достоверност. Това не важи за мненията, тъй като те не могат да бъдат достоверни или не, правно значение оценките имат, само ако са обидни. Неблагоприятните за друго лице факти обаче трябва да бъдат проверени от журналиста, преди да ги разпространи. Правни норми за начина, по който тази проверка да се извърши, няма. Утвърдено е схващането, че за изнесените факти журналистът трябва да е получил потвърждение поне от два независими източника. Правното значение на добросъвестната проверка се проявява тогава, когато въпреки извършването ѝ, фактите се окажат неверни. В този случай, ако проверката действително е добросъвестна, се изключва вината и журналистът не отговаря за вредите, причинени от противоправното му деяние. В съответствие с тази практика въззивният съд е приел, че такава добросъвестна проверка не е била извършена по отношение на факта, че въз основа

устно нареждане на ищеца оръжията са били взети от Оръжейната на Дирекцията.

Съдържащите се подвъпроси в този въпрос са свързани с правата, установени в чл. 39, чл. 40 и чл. 41 от Конституцията на Република България и в чл. 10 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи - право на свободно изразяване и разпространяване на мнение, право на разпространяване на информация, свобода на печата и другите средства за масова информация. Тези права не са абсолютни и неограничени, като съдържанието им не включва възможност за разпространяване на клевети, нито отправяне на обиди. Упражняването им не може да накърнява репутацията, доброто име, честта и достойнството на друго, свързано е с редица отговорности и е допустимо да бъде обусловено от предвидени в закона, с цел защита правата и доброто име на другите, ограничения и санкции. Нарушаването на посочените граници и разпространяването на невярна информация с опозоряващ характер, както и на обидни квалификации, поражда деликтна отговорност по чл. 45 или чл. 49 ЗЗД и задължение за обезщетяване на zlepоставеното лице. Гражданската отговорност за клевета и обида и реализирането ѝ е средство за защита на честта, личното достойнство, доброто име, репутацията и представлява ограничение на правото на свободно изразяване и разпространяване на мнение и на разпространяване на информация.

В обобщение, не е налице основанието по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК.

Поддържаното основание по чл. 280, ал. 1, т. 2 ГПК е обосновано с противоречие с актове на Конституционния съд и на Европейския съд по правата на човека, като същото е изведено от разрешаването на въпроса за баланса между правото на свободно изразяване на мнение, обществен интерес и необходимостта от защита на правото на чест, достойнство и добро име. В цитираните решения на КС при тълкуване съотношението между свободата на изразяване /комуникационните права/ и правото на неприкосновеност на личността, е прието, че конституционното ограничение, охраняващо честта, достойнството и доброто име на личността, не изключва възможността за осъществяване на публична критика, особено на публични личности. С решение от 17.12.2004 г. по дело Педерсен и Баадсгаард срещу Дания ЕСПЧ е дал тълкуване на прогласената в чл. 10 ЕКПЧОС свобода на изразяването на мнение: дори изявлението да се квалифицира като оценъчно съждение, трябва да съществуват достатъчно фактически данни, които да го подкрепят, иначе то би надхвърлило допустимото.

Не се установява противоречие с представените от касатора Решение от 19.04.2011 г. по делото „Божков срещу България, Жалба № 3316/04 и Решение от 8.07.1986 г. на ЕСПЧ по дело Лингенс срещу Австрия. В тях също е проведено разграничение между факти и оценъчни съждения. В случая не се касае за оценъчно съждение, а за изложено конкретно твърдение за позорящ ищеца факт, с оглед на което не може да се допусне касационно обжалване и на това основание.

Не е налице и основанието по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК, тъй като по поставените въпроси съществува трайна съдебна практика, която не се нуждае от осъвременяване.

Предвид изхода на делото по двете жалби, разноски не следва да бъдат присъждани.

Воден от изложеното, Върховният касационен съд, състав на Второ гражданско отделение,

О П Р Е Д Е Л И:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на въззивно решение № 108 от 28.05.2024 г., постановено по гр. д. № 412/2023 г. по описа на Бургаския апелативен съд.
Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____